

Baromfihús és tojás

Világ- és európai piaci tendenciák

A FAO (2014) szerint a világ baromfihús-termelése az előző évihez képest 1,1 millióval, 107,6 millió tonnára emelkedett 2014-ben. A baromfihús a világ hústermelésének 37 százalékát tette ki. A legnagyobb baromfihús-előállító országok továbbra is az USA (20 millió tonna), Kína (17 millió tonna), az EU (13 millió tonna) és Brazília (12 millió tonna) voltak. Világszinten a csökkenő takarmányárak ösztönzőleg hatottak a baromfihús termelésére. Kínában 2013 tavaszán bukkant fel a H7N9 madárinfluenza-vírus, ami azóta érezteti hatását a piacon. Az ázsiai országban a baromfihús-fogyasztás mérséklődése és az élő baromfi iránti kereslet lanygulása a baromfihús-termelés 4,8 százalékos csökkenését okozta 2014-ben az előző évi kibocsátáshoz viszonyítva. A vezető baromfihús-előállító országok mellett nőtt a kibocsátás Mexikóban (2,9 ezer tonna), Indiában (2,6 ezer tonna), Iránban (2 ezer tonna) és Törökországban (1,8 ezer tonna). Oroszországban 3 százalékkal több baromfihúst állítottak elő 2014-ben, mint egy esztendővel korábban.

A baromfihús a világ húskereskedelmének csaknem 45 százalékát adta 2014-ben. A baromfihús versenyképes ára és nemzetközi kedveltsége miatt 2 százalékkal több, azaz 13,5 millió tonna baromfihúst értékesítettek a világpiacra (FAO, 2014). A nagy felvásárló országok (Japán, Kína) baromfihúsimportja nem változott számottevően. Afrika 4 százalékkal több baromfihúst vásárolt a nemzetközi piacról. Angolában, a Benini Köztársaságban, Ghánában és Egyiptomban a fizetőképes kereslet növekedésével élenkült a baromfihús iránti kereslet. A régió kereskedelmi központja, a Dél-afrikai Köztársaság 2,6 százalékkal több baromfihúst importált. Tartós az importigény növekedése Szaúd-Arábiában és Vietnamban. Oroszország a baromfihús kibocsátásának növekedése és a 2014. augusztus 7. óta tartó élelmiszer-embargó miatt 30 százalékkal kevesebb baromfihúst vásárolt a világpiacról. Az elmúlt években kismértékben emelte a baromfihúsok kivitelét Brazília, Kína és az EU, amelyek a világ baromfihúsexportjának több mint a felét adják. Az USA 2 százalékkal kevesebb baromfihúst helyezett el a nemzetközi piacon 2014-ben, mint egy évvel korábban. A közepes méretű exportőrök (Thaiföld, Argentína, Törökország, Ukrajna és Fehéroroszország) nagyobb mértékben növelték a baromfihús kiszállítást.

Az EC (2015a) szerint az EU baromfihús-termelése csaknem 1 százalékkal, 13 millió tonnára emelkedett 2014-ben az előző évihez képest. Az unió baromfihús-

kibocsátásának 75 százalékát az EU-15 tagországai adták. Az újonnan csatlakozott tagországok részesedése növekvő tendenciát mutat, baromfihús-termelésük elérte a 3,1 millió tonnát 2014-ben. Az EU-13 országai közül kimagasló Lengyelország baromfihús-kibocsátása 2 millió tonna. Az Európai Bizottság 2014-ben óvintézkedéseket vezetett be Nagy-Britanniában, Hollandiában és Németországban, hogy elejét vegye egy madárinfluenza-járvány kialakulásának. Az EC (2015a) szerint az EU baromfihús-termelésében nem várható számottevő változás 2015-ben.

Az EU baromfihúsimportja 2,4 százalékkal, 833 ezer tonnára emelkedett 2014-ben az 2013. évi volumenhez viszonyítva. A legnagyobb beszállítónak számító Braziliából 3 százalékkal kevesebb baromfihús érkezett, csökkent tovább a Chiléből (-15 százalék) és az Izraelből (-62 százalék) származó baromfihús mennyisége is. Thaiföldről 10 százalékkal, Argentínából 7 százalékkal, Kínából 8 százalékkal, Svájcban pedig 10 százalékkal nőtt a behozatal. Ukrajna 19 ezer tonna baromfikészítményt értékesített az EU piacán a vizsgált időszakban. Az EU importjában a félkész és a késztermékek, valamint a sózott és a fagyasztott baromfihúsok domináltak.

Az EU baromfihúsexportja 5,5 százalékkal, 1505 ezer tonnára emelkedett 2014-ben az előző évi mennyiséghez képest. A Dél-afrikai Köztársaságba (+28 százalék), a Benini Köztársaságba (+18 százalék), Hongkongba (+16 százalék) nőtt, míg Oroszországba (-28 százalék), Szaúd-Arábiába (-20 százalék), Ghánába (-24 százalék) csökkent az uniós baromfihús-készítmények kivitele. Az EU elsősorban fagyasztott baromfihúst értékesített a nemzetközi piacokon. Az unió baromfihús-külkereskedelmi egyenlege az előző évekhez hasonlóan 2014-ben is pozitív maradt.

Csirkehús

Az USDA (2014c) szerint a csirkehús globális termelése 1,8 százalékkal, 86,1 millió tonnára emelkedett 2014-ben az előző évihez képest. A legnagyobb kibocsátók közül az USA csirkehús-előállítása 1,6 százalékkal, 17,2 millió tonnára, Brazíliáé 3 százalékkal, 12,7 millió tonnára nőtt, ugyanakkor Kínában 13 millió tonnára (-3 százalék) csökkent a termelés. Az EU csirkehús-termelése 1,7 százalékkal, 10,1 millió tonnára emelkedett 2014-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A világ csirkehúsexportja 2,3 százalékkal, 10,4 millió tonnára nőtt 2014-ben, kétharmadát Brazília és az USA adta. Az elmúlt öt évben a termék globális

exportja közel 20 százalékkal bővült, ennek 80 százaléka a Közel-Kelet országai és Afrika szaharai térségébe irányult. Ezekon a piacokon a hagyományos exportörökkel (USA, Brazília) szemben egyre nagyobb logisztikai és árelőnyt élvez Ukrajna és Törökország. Ukrajna az előző évi mennyiségnél 20 százalékkal, Fehéroroszország 11 százalékkal több csirkehúst értékesített a világpiacon 2014-ben.

Élénkült a csirkehús beszállítása Venezuelában (+20 százalék), Mexikóban (+3 százalék) és Irakban (+7 százalék). Oroszország csirkehúsimportja 385 ezer tonna körül alakult 2014-ben, ez 30 százalékos csökkenést jelentett a 2013. évi mennyiséghez viszonyítva.

Pulykahús

Az USDA (2014c) szerint a globális pulykahústermelés 1,8 százalékkal, 5,5 millió tonnára emelkedett 2014-ben az előző évihez képest. Az USA kibocsátása 3 százalékkal, 2,7 millió tonnára, Brazíliáé 535 ezer tonnára nőtt, Kanada termelése megegyezett az előző évben előállított 165 ezer tonnával. Oroszországban 105 ezer tonna pulykahúst termeltek 2014-ben, ami 5 százalékos bővülést jelentett a 2013. évi mennyiséghez viszonyítva. Az EC (2015b) pulykahústermelése az egy évvel korábbi 2,03 millióról 2,02 millió tonnára mérséklődött 2014-ben. A meghatározó pulykahústermelő országok közül Németországban 1,4 százalékkal, Lengyelországban 1,4 százalékkal nőtt a termelés, míg az Egyesült Királyságban 7,5 százalékkal, Franciaországban 2 százalékkal Olaszországban pedig 1 százalékkal csökkent a vizsgált időszakban. Magyarországon az előző évinél 5,4 százalékkal több pulykahúst termeltek 2014-ben.

Tojás

Az EC (2015b) szerint az EU tojástermelése 1,4 százalékkal, 7,4 millió tonnára nőtt 2014-ben az előző évihez képest. A teljes tojástermelés 89 százaléka fogyasztásra szánt étkezési tojás volt. A tojáskibocsátás Franciaországban (+2,7 százalékkal), Hollandiában (+1 százalékkal) és Németországban (+1,5 százalékkal) emelkedett, míg az Egyesült Királyságban (–1 százalékkal), Magyarországon (–4 százalékkal) és Szlovákiában (–8 százalékkal) csökkent.

Az EU-ban a tojástermékek importja 36 százalékkal, 13 ezer tonnára csökkent 2014-ben 2013-hoz viszonyítva. A behozatalban a tojáspor és a tojáslé aránya a legnagyobb, friss tojást egyre kisebb mennyiségben szállítanak az unióba. Az import 43 százaléka, 5,6 ezer tonna Indiából érkezett 2014-ben, ez 45 százalékkal több, mint 2013-ban volt. A tojásimport jelentősen visszaesett az USA (–44 százalék), Argentína (–75 százalék), Norvégia (–39 százalék) és Izrael (–71 százalék) irányából.

Az EU-ban a tojástermékek exportja 6,5 százalékkal, 229 ezer tonnára emelkedett 2014-ben az előző évi mennyiséghez képest. Az EU két legnagyobb célpiaca továbbra is Japán (34 százalékos részesedés) és Svájc (17 százalék), együttesen 118 ezer tonna tojást vásároltak az uniótól. Jelentősen csökkent a kiszállítás Oroszországba (–27 százalék), az Egyesült Arab Emírségekbe (–22 százalék), kisebb mértékben Irakba (–9 százalék), illetve Svájcba (–6 százalék). Az EU Japánba 22 százalékkal, Angolába 25 százalékkal több tojásterméket értékesített a vizsgált időszakban. A kivitelben meghatározó a tojásfehérje, a friss tojás, illetve a keltetőtojás. Az EU tojás-külkereskedelmi egyenlege pozitív volt 2014-ben.

Az EC (2015b) szerint az EU vezető tojástermelő országai közül Németországban várhatóan 0,6, az Egyesült Királyságban 2,8 százalékkal nő a tojás kibocsátása 2015-ben. Hollandiában, Lengyelországban, Spanyolországban nem változik jelentősen a termelés, míg Franciaországban 2,7, Magyarországon pedig 2,9 százalékkal csökkenhet.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint Magyarországon a tyúkfélék száma 31 millió volt 2014. december elsején, 4 százalékkal kevesebb az egy évvel korábbinál. A 2014. június 1-jeihez viszonyítva az állomány 14 százalékkal csökkent. A 12 milliós tojóállomány a 2013. decemberinél 7,5 százalékkal nagyobb volt. A lúdállomány az elmúlt egy évben 37 százalékkal gyarapodott, és 2014. december 1-jén meghaladta az 1 milliót. A kacsállomány (4,3 millió) 30 ezerrel, a pulykaállomány (2,8 millió) 9 százalékkal nőtt egy év alatt.

A baromfihúsimport mennyisége 8 százalékkal, értéke 36 százalékkal emelkedett 2014-ben 2013-hoz viszonyítva (10. melléklet). Az import hatvan százalékát kitevő csirkehús beszállítása 3 százalékkal csökkent. A legtöbb baromfihús Ausztriából, az Egyesült Királyságból, Németországból és Lengyelországból érkezett.

A héjastojás-import mennyisége 8 százalékkal, értéke 83 százalékkal emelkedett 2014-ben 2013-hoz képest. A tojás főleg Németországból, Szlovákiából, Litvániából és Lengyelországból származott.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint a baromfivágások száma 8,4 százalékkal emelkedett 2014-ben 2013-hoz képest. Ezen belül a csirke vágása 7,8 százalékkal, a kacsáé 15,5 százalékkal, a pulykéé 1 százalékkal nőtt, ugyanakkor a liba vágása 3,5 százalékkal csökkent. A baromfihúsexport mennyisége 5 százalékkal, értéke csaknem 9 százalékkal nőtt 2014-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A legtöbb baromfihúst Romániába, Ausztriába és Németországba szállítottuk. Magyarország baromfihús-külkereskedelmi egyenlege pozitív volt 2014-ben (10. melléklet).

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az étkezési tojás belföldi értékesítése 1 százalékkal csökkent 2014-ben az egy évvel korábbihoz képest. Az ország 2014-ben 54 százalékkal több héjas tojást exportált, mint 2013-ban. A kivitelünk elsősorban az Európai Unióba irányult, azon belül a legtöbb héjas tojást Romániába exportáltuk. A tojáskészítmények kiszállítása csaknem a kétszeresére emelkedett a vizsgált időszakban.

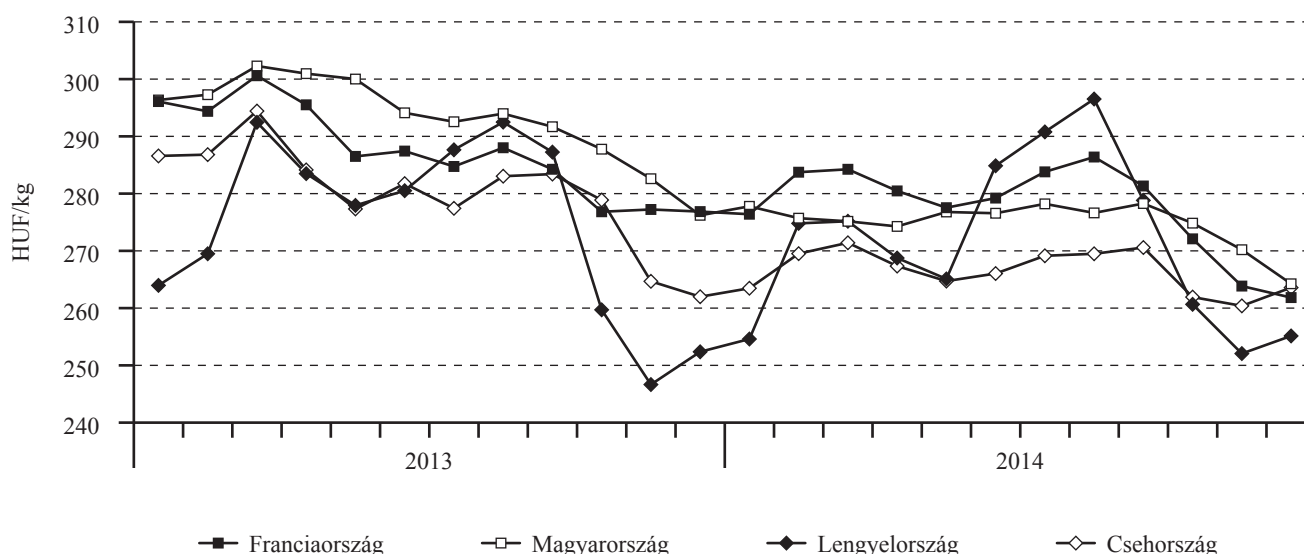
A piaci árak tendenciája

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a vágócsirke élősúlyos termelői ára 6,3 százalékkal, 275 forint/kilogramorra emelkedett, ugyanakkor a vágópulykéé 1 százalékkal, 392 forint/kilogramorra mérséklődött 2014-ben 2013-hoz képest (11. melléklet). A vágócsirke ára az európai tendenciáknak megfelelően csökkent az év végén (18. ábra).

Az Európai Bizottság adatai szerint az egész csirke uniós átlagára 191 euró/100 kilogramm volt 2014-ben, ami 2 százalékkal maradt el az előző évi átlagától (19. ábra). Magyarországon a 65 százalékos (grillfertig) egész csirke feldolgozói értékesítési ára 497-ről 501 forint/kilogramorra, a csirkemellé 977-ről 999 forint/kilogramorra emelkedett, míg a csirkecombé 501-ről 498 forint/kilogramorra csökkent a megfigyelt időszakban (12. melléklet).

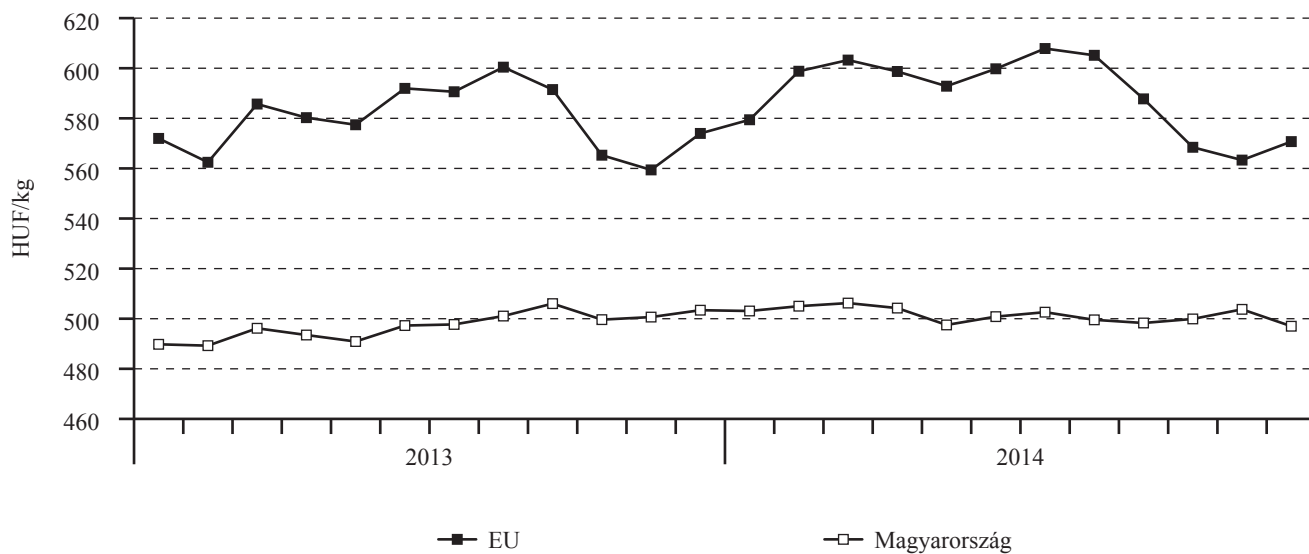
Az EU-ban az étkezési tojás ára a szezonálisnak megfelelően alakult 2014-ben (20. ábra). Magyarországon az étkezési tojás csomagolóhelyi értékesítési ára 4 százalékkal emelkedett 2014-ben az egy évvel korábbi átlagához viszonyítva.

18. ábra: A vágócsirke termelői ára az Európai Unió néhány tagországában (2013–2014)

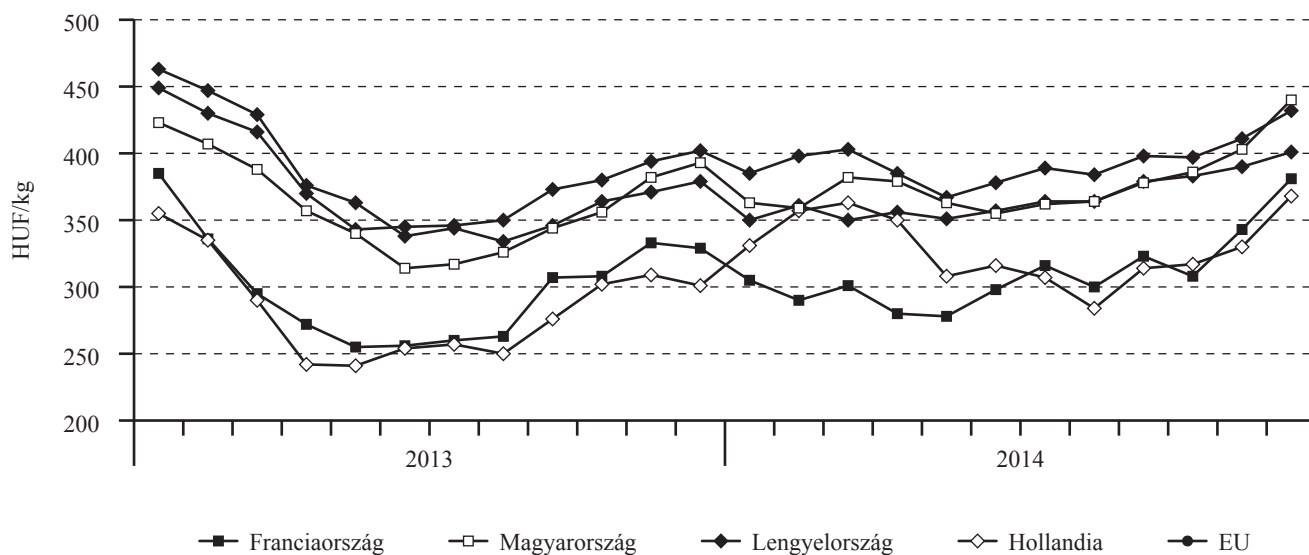
Forrás: MRiRW ZSRIR, PPA-ATIS, Agreste, AKI PÁIR

19. ábra: Az egész csirke feldolgozó értékesítési ára az Európai Unióban (2013–2014)

Forrás: MRiRW ZSRIR, PPA-ATIS, Agreste, AKI PÁIR

20. ábra: Az étkezési tojás (M+L) csomagolóhelyi ára az Európai Unióban (2013–2014)

Forrás: Bizottság, AKI PÁIR